

Силабус курсу Податкова система

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 051 Економіка
Освітньо-професійна програма: «Економічна кібернетика»

Рік навчання: II, Семестр: IV

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

канд. екон. наук, доцент Дмитрів Володимир Ігорович

Контактна інформація

dmytriv88@ukr.net, +380979098868

Опис дисципліни

Дисципліна «Податкова система» належить до блоку обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка. Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами знань з теоретичних та практичних основ функціонування податкової системи, які вироблені фіскальною наукою, і засвоєння навиків практичної роботи у сфері оподаткування як платників податків, так і працівників контролюючих органів у сфері оподаткування. Дана дисципліна відноситься до фундаментальних загальноекономічних наук, які формують фаховий світогляд майбутніх бакалаврів зі спеціальності «Економіка». Курс «Податкова система» охоплює теоретичні основи оподаткування, порядок нарахування та сплати всіх видів податків та зборів (обов'язкових платежів), які справляються в державі, функції та завдання контролюючих органів у сфері оподаткування тощо. Головним завданням курсу «Податкова система» є вивчення студентами теоретичних та методичних питань справляння податків і зборів (обов'язкових платежів), принципів організації діяльності контролюючих органів та податкової роботи в державі, елементів і методик розрахунку податків і зборів (обов'язкових платежів).

Структура курсу

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Соціально-економічний зміст,	Знати необхідність і сутність податків в історичному ракурсі; встановлення ролі податків в системі доходів Державного та	Тести, питання

	види та функції податків	місцевих бюджетів; володіти термінологією оподаткування, функціями податків, методами побудови податкових ставок, класифікацією податків.	
2 / 2	2. Податкова політика і податкова система	Обґрунтовувати природу, поняття, необхідність та напрямки податкової політики, критерії її реалізації; розрізняти суть та інструменти податкового регулювання ринку; проводити аналіз сутності податкової системи і основних вимог до неї; встановлення податкової структури, та факторів, що її визначають; ідентифікувати наукові принципи побудови податкової системи;	Тести, питання
2 / 2	3. Організація діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи	Проводити аналіз змісту та нормативного забезпечення податкового адміністрування; окреслювати права та обов'язки платників податків, порядок їх обліку у фіскальних органах; обґрунтовувати завдання, функції та принципи організаційну структуру, соціальний статус, права та обов'язки працівників фіскальних органів; оцінювати основи правового регулювання оподаткування; визначати сутність податкового менеджменту та принципів реалізації податкового контролю в Україні.	Тести, питання
4 / 4	4. Податок на додану вартість	Здійснювати аналіз сутності, фіскальної ролі, призначення та еволюції становлення податку на додану вартість; обґрунтування специфіки використання елементів ПДВ, механізму його обчислення та сплати, алгоритму визначення податкового зобов'язання та податкового кредиту; окреслення проблем оформлення податкових накладних, сплати податку, його декларування, а також відшкодування.	Задачі, тести, питання
2 / 2	5. Акцизний податок	Використовувати інструментарій акцизного оподаткування як форми специфічних акцизів; володіти переліком підакцизних товарів і ставок акцизного податку; методикою обчислення сум акцизного податку, що підлягають сплаті до бюджету; складати декларацію з акцизного податку	Задачі, тести, питання

2 / 2	6. Мито як фінансовий інструмент та засіб митного регулювання	Виявляти зв'язки між економічною сутністю та призначенням мита в системі доходів бюджету; окреслювати роль мита, як регулятора міжнародного бізнесу та процесів споживання; вміти аналізувати сутність митної політики та термінології митної справи, порядок розрахунку та сплати мита; специфіку контрольної діяльності фінансових органів України за повнотою та своєчасністю сплати мита в бюджет; володіти необхідними знаннями для переміщення товарів через митний кордон без порушення законодавства.	Задачі, тести, питання
2 / 2	7. Податок на прибуток підприємств	Вміти аналізувати напрямки трансформації оподаткування доходів юридичних осіб в Україні, фінансової ролі та тенденцій оподаткування; володіти порядком обчислення та сплати податку на прибуток; обґрунтовувати особливості оподаткування окремих видів діяльності та операцій, пільг з податку на прибуток, їх економіко-фінансове значення, склад та порядок заповнення податкової звітності з податку на прибуток, специфіку податкового контролю за сплатою податку на прибуток підприємств до бюджету.	Задачі, тести, питання
4 / 4	8. Податок на доходи фізичних осіб	Окреслювати засади оподаткування доходів фізичних осіб у світовій фінансовій практиці, визначати бюджетну роль та особливості нарахування податку на доходи фізичних осіб, особливості оподаткування окремих видів доходів та оподаткування доходів від зайняття підприємницькою діяльністю та інших доходів; вміти розраховувати військовий збір.	Задачі, тести, питання
2 / 2	9. Екологічний податок	Вивчити об'єкти та особливості оподаткування екологічним податком. Знати механізм справляння екологічного податку.	Задачі, тести, питання
2 / 2	10. Спеціальні податкові режими	Вивчити алгоритм справляння єдиного податку для платників – суб'єктів підприємницької діяльності. Вміти обґрунтовувати потребу реформування порядку оподаткування доходів населення в Україні.	Задачі, тести, питання

2 / 2	11. Рентна плата	Аналізувати склад рентної плати за користування надрами та за спеціальне використання водних та лісових ресурсів, характеризувати відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням.	Задачі, тести, питання
2 / 2	12. Місцеві податки і збори	Вивчити особливості оподаткування майновими податками та місцевими зборами в інших країнах, знати механізм справляння податку на майно: плати за землю, податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки та транспортного податку.	Задачі, тести, питання

Рекомендовані джерела інформації

1. Бечко П.К., Власюк С.А., Бечко В.П., Шумило Т.В. Принципи справедливості та їх відображення при оподаткуванні суб'єктів господарювання у вітчизняній податковій системі. *Бізнес-Інформ.* 2021. № 3. С. 156-161.
2. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Податкова система : навч. посіб. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.
3. Валігура В.А. Сучасні тенденції гармонізації ПДВ у країнах Європейського Союзу. *Фінанси України.* 2022. № 3. С. 22-37.
4. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: [підручник]. К.: Знання України, 2019. 567 с.
5. Герчаківський С. Д., Сідляр В. В. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2020. 280 с.
6. Електронний кабінет платника податків URL : <https://cabinet.tax.gov.ua>
7. Карпенко В.В., Колодяжна Т.В. Податкова система : навч. посіб. Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. Харків : Лідер, 2018. 273 с.
8. Котенко А. Принципи податкового законодавства як вихідні засади побудови податкової системи *Право України.* 2020. № 4. С. 43-56.
9. Крисоватий А.І., Валігура В.А. Новації та напрями вдосконалення податкового законодавства України в умовах воєнного стану. *Фінанси України.* 2022. №6. С. 33-53.
10. Лещук Г.В., Івасюк Н.Б. Податкова система України в умовах пандемії COVID-19: сучасні реалії та прогнози. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2020. Вип. 33(1). С. 87-92.
11. Легостаєва О. О., Гнип Н. О. Податкова система : практикум : навч. посіб. 2-ге вид. Львів : Новий Світ 2000, 2019. 228 с.
12. Луніна І.О., Білоусова О.С., Фролова Н.Б. Конкурентоспроможність податкової системи в контексті розширення фіскального простору України. *Економіка України.* 2020. №10. С. 34-53.
13. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
14. Перевірки, що здійснюються податковими органами державної фіскальної служби України : види, порядок проведення, строки, оскарження : практ. посіб. / упоряд. Ю. І. Руснак. К. : ЦУЛ, 2019. 248 с.

15. Податкова система : навч. посіб. / І. В. Лютий, Л. М. Демиденко, М. В. Романюк [та ін.]; за ред. І. О. Лютого. К. : ЦУЛ, 2018. 456 с.
16. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
17. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1012>.
18. Сідляр В. В., Валігура В. А. Проблеми адміністрування митних платежів через призму фіскальних зароз. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9173>
19. Соколовська А.М. Оцінка наслідків реформування податкової системи України в контексті показників податкового навантаження. *Бізнес Інформ*. 2020. № 7. С. 214-223.
20. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія / М. Г. Волощук [та ін.] ; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, Голов. упр. держ. податк. служби України у Закарпат. обл., Місц. осередок ГО "Всеукр. асоц. ветеранів ДПС України" Закарпат. обл. Ужгород : Вид-во Олександрів Гаркуші, 2021. 169 с.
21. Ткачик Ф.П., Валігура В.А., Дмитрів В.І. Фіскально-регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/602/576>
22. Трансформаційні процеси у податковій системі України : монографія / [І. С. Волохова та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук І. С. Волохової ; Одес. нац. екон. ун-т. Одеса : Атлант, 2018. 382 с.
23. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні [Текст] : навч. посіб. / В.М. Краєвський [та ін.] ; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 287 с.
24. Шуневич А.С. Фіскальна ефективність акцизного податку як складова оптимізації системи непрямого оподаткування. *Облік і фінанси*. 2020. № 4. С. 82-88.
25. Andrii Krysovaty, Volodymyr Valihura, Inna Hutsul, Fedir Tkachyk, Volodymyr Dmytriv. Fiscal Aspects of the Functioning of the Electronic Declaration System of Citizens' Income and Property in Ukraine. 2020 10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies. September 16-18, 2020 Deggendorf, Germany. P. 533-536.
26. Andriy Krysovaty, Anatolii Lutsyk, Nataly Synyutka. Influence of Time Lags on the Efficiency of Fiscal Policy in Ukraine. 2019 9th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT) (5-7 June 2019, Ceske Budejovice, Czech Republic), P. 380-383.
27. Compendium of fiscal Incentives: tax outlook in Europe. Business angels perspective. (2017) URL: <https://www.eban.org/wp-content/uploads/2018/07/EBAN-Compendium-of-Fiscal-Incentives-2017.pdf>
28. Gontareva I.V., Hutsul I.A., Tkachyk F.P., Miroshnik O.Yu. Fiscal efficiency of administration of duties Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. Vol 3, № 26. P. 133-143.
29. Krysovaty, A., Tymchenko, O., Fedosov, V., Silchenko, M. Taxation, economic growth and welfare in a low-income country. *Economic Annals-XXI*. 2020. 181(1-2). P. 44-56.
30. Modern Ukrainian financial science : theoretical paradigm & practical concept of public finance [Електронний ресурс] / V. Fedosov, A. Krysovaty, V. Oparin, P. Yukhymenko. – Oklahoma : DraftDigital Publishing, 2019. 447 p. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/41463>.
31. Podvyezko, A.; Parfenova, L.; Pugachev, A. (2019) Tax Competitiveness of the New EU Member States. *J. Risk Financial Manag.* 12, 34. URL: <https://www.mdpi.com/1911-8074/12/1/34/pdf>
32. Prokopenko N., Gudzo O., Kreidych I., Golovko M., Kazak O. (2021) Retrospective analysis of the tax system reform of Ukraine. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 2. 396-405

33. Sidelynkova L., Novosolova O., Dmytriv V. Financial instability: causes of occurrence and directions for adjustment. *Espacios*. 2019. Vol. 40 (Number 35). P. 13.
34. Stefanie Stantcheva (2020). Understanding Tax Policy: How Do People Reason?, NBER Working Papers 27699, National Bureau of Economic Research, Inc URL: https://www.nber.org/system/files/working_papers/w27699/w27699.pdf
35. Tax Incentives and Tax Base Protection in Developing Countries. (2017) URL: https://www.unescap.org/sites/default/files/S3_Tax-Incentives-and-Tax-Protection-Base.pdf
36. Taxation Trends in the European Union. Data for the EU Member States, Iceland and Norway 2019 Edition. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_trends_report_2019.pdf
37. The People's Republic of China Tax Facts and Figures 2020 URL: <https://www.pwccn.com/en/tax/publications/people-republic-of-china-tax-facts-2020.pdf>
38. The Swiss Tax System (2019) Federal Tax Administration. Swiss Tax Conference Information Committee URL: https://www.eda.admin.ch/dam/countries/countries-content/united-kingdom/en/FTA-swiss-tax-system-2019_EN.pdf

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Податкова система» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Податкова система» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20 %	20%	20%	40%	100%
Усне опитування (4 теми) 10 балів за тему, максимум 40 балів. Оцінювання самостійної роботи (4 теми) 5 балів за тему, максимум 20 балів. Модульна контрольна робота максимум 40 балів.	Усне опитування під час занять (8 тем) 5 балів за тему – максимум 40 балів. Оцінювання самостійної роботи (8 тем) 2,5 балів за тему, максимум 20 балів. Модульна контрольна робота, тестування з 1 до 12 теми – максимум 40 балів.	Підготовка КПЗ – максимум 40 балів. Захист КПЗ – максимум 40 балів. Участь у тренінгах – максимум 20 балів.	Тестові завдання (20 тестів по 2,5 бали за тест) – максимум 50 балів Задача 1 – максимум 25 балів. Задача 2 – максимум 25 балів.	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)